

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

9.439

Szerző:

Cím: *Színház a kaszárnyaárisztamban*

Hely

Idő

"1919"

Forrás:

A Vörös Katona

Személy

Helyezés

Bps.

1919. 4

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Színház a kaszárnyaárisztamban

A Martinovics-színházban

Aki valaha járt a régi Üllői-uti kaszárnya középkori, arkádós folyosókkal szegélyezett udvarán, borzalommal tekintett az ódon épület egyik földszinti sarkába, ahol a folyosók feljáróját rozsdás vaskapu zárta el és az oszlopok közeit is lándzsaalakú vasak börtönözték. Az épületnek ebben a szárnyában volt az osztrák katonai világ egyik legborzalmasabb fogháza. A hosszú, vastagfalú boltíves teremben penész és nyirok lepte el a falakat, a rothadt padló alagútjaiban patkányok nyúlógtak és ebben a teremben, melynek levegője tele volt nehéz verejtékszaggal és a tüdővész bacillusával, a földre ülve, elcsigázva, lehajtott fejjel várták végzetüket azok a szerencsétlenek, akiket a szuronyos katonái őrzőrákok mint katonaszökevényeket elfogtak és ebbe a börtönbe hurcoltak. Tetvek, patkányok és emberek, szerencsétlen emberek voltak összezúfolva ebben a teremben. Ezek a falak sokat tudnának beszélni azokról a sultóságokról és azokról a sóhajokról,

melyek a halátráttétek szájáról szálltak el. — a szabadulni vágyás rettentés, kétségbeeselt tervéi föltek itt ebben a helyiségben, körmükkel ásták a falat, fogukkal ráglák a rozsdás rácsot, menekülni akartak vissza az életbe, de a fal nem omlott le, a rács nem szakadt el, a börtön erős volt és a hosszú folyosó előtti kísérteties egyhangúsággal sétáltak feltűzött szuronyokkal a bősnyák fogházörök, akik parancs szerint még a tisztiket is lelőtték, ha három lépésnél közelebb akartak férközni a fogházhoz. Ebből a börtönből nem volt szabadulás! Ebből a börtönből csak egy út volt: a Margit-köruti hadosztálybíróház, aztán a Ferenc József lovassági laktanya.

Az október 31-iki forradalom herculesi ökle egyellen csapással bezúgta és letépte a rozsdás vaskaput és a sápadt foglyokat kidobta a szabad levegőre. *Emberek, menjetek és éljetez tovább!*

A boltíves terem rövid napok alatt csodálatos átváltozáson ment keresztül. Levakarták a penészes vakolatot, didobták a rothadt padlókat, kitisztolták és fertőtlenítették az egész helyiséget, aztán vidám kalapács és fűrészhang hallatszott az átkozott emlékü teremből. Tapétázó munkások jöttek,

függönyöket és faldiszkeket hoztak és egyszer csak egy furcsa, ebben az épületben annyira szokatlan alkotmány is megjelent a folyosón: egy zongora. Színpadot építettek, a löbbi apró cellákat átalakították apró műhelyekké és az egész épületből elkergettek minden olyan emléket, amely a régi világra emlékeztetett.

Tegnap este mi is elmentünk a színházba és végignéztük az előadást. Különös meghatottsággal nézünk fel a kedves, apró színpadra, melynek két oldalát korinthusi oszlopok tartják, az oszlopok felett urnák állnak és az urnában jelképes vörös lángok égnek. Az egész színház tónusa sötétvörös, melyet felvonásközben bepermetez a villanykör-

ték narancssárga fénye. A falócákon vörös katonák ülnek, akik — mintha ez új divat lenne — nagy vörös tollal viselnek sapkájukra tűzve. A madártoll, ugy látszik, nem hagyja cserben a forradalmakat, száznegyven évvel ezelőtt a brabanti lázadók kék-sárga tollal viseltek. Az új világforradalom tollának színe vérvörös. A sorok között néhol nők is ülnek, fejkendőben, kalapban, vagy kalap nélkül, — valamennyien proletárók. Nem hiányzik a kis színházak elmaradhatatlan alakja;

a cukorkaárús leány, aki felvonásközben hangosan kínálja cukorkáit.

A színpadon táncolnak és énekelnek, majd kisebb darabokat adnak, a vöröstollas katonák olyan hangos és egészséges derültséggel fogadják az egyik bohózatot, hogy még ezek a vastag, évszázados falak is rengenek. A műsor főpontja az *Internationale* című darab, melynek meseje, egy gyárban játszódik és a gyáros és a munkások közötti összeütközésről szól. Az előadás kedves és mulatságos, rövidesen a civil közönség is tömegesen fogja felkeresni ezeket a friss, életkedvvel teljes, mulatságos előadásokat, melyeket mostanában tulnyomó részben csak katonák látogatnak.

Előadás közben beszélgettünk Dénes Jenő igazgatóval, aki azt mondja, hogy a múlt héten *Pántay* Ersei, a Nemzeti Színház kitűnő művésze vendégszerepelt náluk nagy sikerrel. Most az a tervük, hogy Szigetvárába utazik el egy heti időtartamra az egész társulat, ahol a demarkációs fronton tartózkodó vörös katonáknak fogadják előadásokat tartani. Ha visszajönnek, a társulat újra megkezdí működését és Berepi Oszkár lesz a legközelebbi vendégzereplő. Eddig hétenként csak há-

röm-négy előadást tartottak, a kis színház azonban annyira tetszik a katonáknak és a környékbeli közönségnek, hogy ezután minden nap loznak előadást tartani.

Az előadás délután öt órakor kezdődik, a legdrágább hely öt korona, a legolcsóbb egy korona husz fillér.

Mindenkinek meleg szívetiöbe ajánljuk ezt a kedves, értékes és ujszerű kis színházat, amely börtönök romjain épül, amely a szabadságot és a jókedvet hirdeti és amely igazán csak proletárcélokot szolgál.